Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	1295934
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2023 - 42
Portefeuillehouder	B. Heller	Datum	11 mei 2023
Informatie bij	Thalita van der Hoek	Tel. nr.	(035) 629 2678

Onderwerp
Hilversums Isolatie Programma (HIP)

Kernboodschap
Het belangrijkste en meest impactvolle uitvoeringsprogramma op het gebied van energietransitie voor de komende 4 jaar is Het Hilversums Isolatie Programma (HIP). In het HIP is beschreven hoe de Hilversumse woningvoorraad de komende vier jaar energetisch verbeterd gaat worden. Het programma heeft voor de looptijd een totaal uitvoeringsbudget van ruim € 6,3 mln., waarvan ruim 4 mln. aan subsidies, en is gekoppeld aan de Transitie Visie Warmte (TVW) en bevat een set aan maatregelen en acties waarmee we Hilversumse woningeigenaren willen helpen om isolatiemaatregelen te treffen aan hun woning. Het doel is het besparen van aardgas én de woningen voor te bereiden op een andere verwarmingsbron als alternatief voor aardgas. Op 9 mei 2023 heeft het college het HIP vastgesteld.

In de onderstaande tabel staat de verdeling van het budget uitgesplitst naar de verschillende maatregelen.

Verdeling budget	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Cumulatief
Subsidies	€ 800.000	€ 1.350.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 4.150.000
Verschillende adviesvormen	€ 268.000	€ 370.000	€ 440.000	€ 510.000	€ 1.588.000
Uitvoerings- en coördinatiekosten	€ 96.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 486.000
Energiegarantiefonds	€ 20.000	€ 30.000	€ 40.000	€ 50.000	€ 140.000
Totaal	**€ 1.184.000**	**€ 1.880.000**	**€ 1.610.000**	**€ 1.690.000**	**€ 6.364.000**

In het jaarplan energietransitie 2023 was voor de jaarschijf 2023 oorspronkelijk een bedrag van € 1,5 mln. voor uitvoeringskosten opgenomen voor het HIP. Bij het opstellen van het HIP is voor de jaarschijf 2023 een bedrag van € 1,184 mln. nodig gebleken. Dit komt doordat op het moment van het opstellen van het jaarplan in november 2022 nog niet bekend was hoeveel Hilversum precies zou ontvangen uit het Nationaal Isolatie Plan (NIP).
Daarnaast was er nog geen definitief beeld van de overheveling van de middelen uit de meicirculaire 2022 naar 2023. Ook was het zo goed mogelijk inzetten van de overige meerjarige dekkingsbronnen was op dat moment nog niet mogelijk.

Aanleiding
Op 24 januari 2023 is het jaarplan Energietransitie 2023 in het college vastgesteld. Het opstellen en uitvoeren van het HIP is als één van de zeven meest impactvolle projecten in dit jaarplan opgenomen en

is de eerste uitwerking van het voornemen in het coalitieakkoord om in 2025 een Hilversums isolatiefonds in te stellen.

Om meer woningeigenaren te ondersteunen bij het isoleren van hun woning, heeft het rijk via het Nationaal Isolatie Programma (NIP) en de uitvoeringsregeling voor 2023 en 2024 middelen ter beschikking gesteld aan gemeenten. Vanuit de op de rijksbegroting gereserveerde middelen voor de jaren 2025 tot en met 2030 kan Hilversum jaarlijks, op basis van de huidige verdeelsleutel, in die jaren rekenen op € 650.000 per jaar. Gemeenten zijn op hun beurt weer aan zet om met deze middelen woningeigenaren te ondersteunen bij het isoleren van hun woning. Om de aanvullende middelen van het Rijk aan te kunnen vragen, dient de gemeente een meerjarig programma woningisolatie aanleveren. Daarnaast heeft de provincie Noord-Holland de regeling Regionaal energiebesparingsprogramma (REP) woningen opengesteld. Gemeenten kunnen een aanvraag doen voor een uitvoeringsbudget waarmee advieskosten voor de verduurzaming van woningen gefinancierd kunnen worden.
In Hilversum zijn ruim 43.000 woningen. Hiervan hebben 33.000 een energielabel C of slechter. Deze woningen moeten verduurzaamd worden om over te kunnen stappen op een lagere temperatuur warmte-alternatief. Van deze woningen zijn er 8.000 in het bezit van woningbouwcorporaties. 25.000 woningen zijn in particulier bezit. Hier kunnen zowel eigenaren van de woning zelf in wonen, of de woningen worden particulier verhuurd.
Woningen met slechte labels (E, F en G) zijn over heel Hilversum verspreid. De Hilversumse Meent en Kerkelanden bevatten relatief gezien veel woningen met betere labels.

Consequenties

Diensten en subsidies

De diensten die in het HIP opgenomen zijn een advies op maat voor de woning en bouwbegeleiding bij het nemen van isolatiestappen. Daarnaast zijn er een drietal verschillende subsidies; Maximaal € 1.000 voor uitvoering enkelvoudige isolatiemaatregel, maximaal € 2.000 voor een collectieve subsidie wanneer er met tenminste 3 buren en met een gezamenlijk offerte minimaal 2 isolatiestappen gezet worden en maximaal € 4.000 als aardgasvrij gerealiseerd wordt.

De doelstelling is om 1 juli 2023 van start te gaan met het uitvoeren van de acties zoals opgenomen in het HIP om de Hilversumse woningvoorraad te verbeteren door middel van isolatie. Het doel is om voor 2027 tenminste 3.600 koopwoningen met een slechte energetische staat 2 tot 3 isolatiestappen te laten nemen. Met een isolatiestap wordt het isoleren van 1 bouwdeel naar de streefwaarde bedoeld.

In het HIP zijn 6 programmalijnen gedefinieerd:

1. Energiearmoede, de eerder op 12 december 2022 door het college vastgestelde aanpak;
2. Wijkaanpak, een gefaseerde rondgang door alle Hilversumse wijken met een passend aanbod voor de woningen in die wijk;
3. VvE's, de kleinere VvE's (tot 10 appartementen) worden;
4. Natuurlijk moment, bij verkoop van een huis gaan we samenwerking aan met alle makelaars;
5. Monumenten, in 2023 75 bouwfysische keuring beschikbaar stellen;
6. Particuliere Verhuur, verleiden tot het verduurzamen van de woningen door gekoppeld met de landelijke regelingen een "offer you can't refuse" aan te bieden.

De eerste drie programmalijnen, energiearmoede, de wijkaanpak en VvE's zijn al in volle gang. Het HIP verrijkt deze lijnen met extra maatregelen, zoals de subsidies. Wat betreft energiearmoede is in het HIP voor mensen met een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum een *'Energiegarantiefonds'* opgenomen. Het streven is dat na de isolatiemaatregelen de woningeigenaar er tenminste € 25 per maand op vooruit gaat. Is dit niet het geval, dan legt de gemeente vanuit dit fonds het verschil bij.

Onderdeel 4, een natuurlijk moment, is momenteel in ontwikkeling en kan nog in 2023 in uitvoer worden gebracht. De programmalijnen Monumenten en Particuliere Verhuur zullen in 2023 verder uitgewerkt worden.

Vervolgtraject

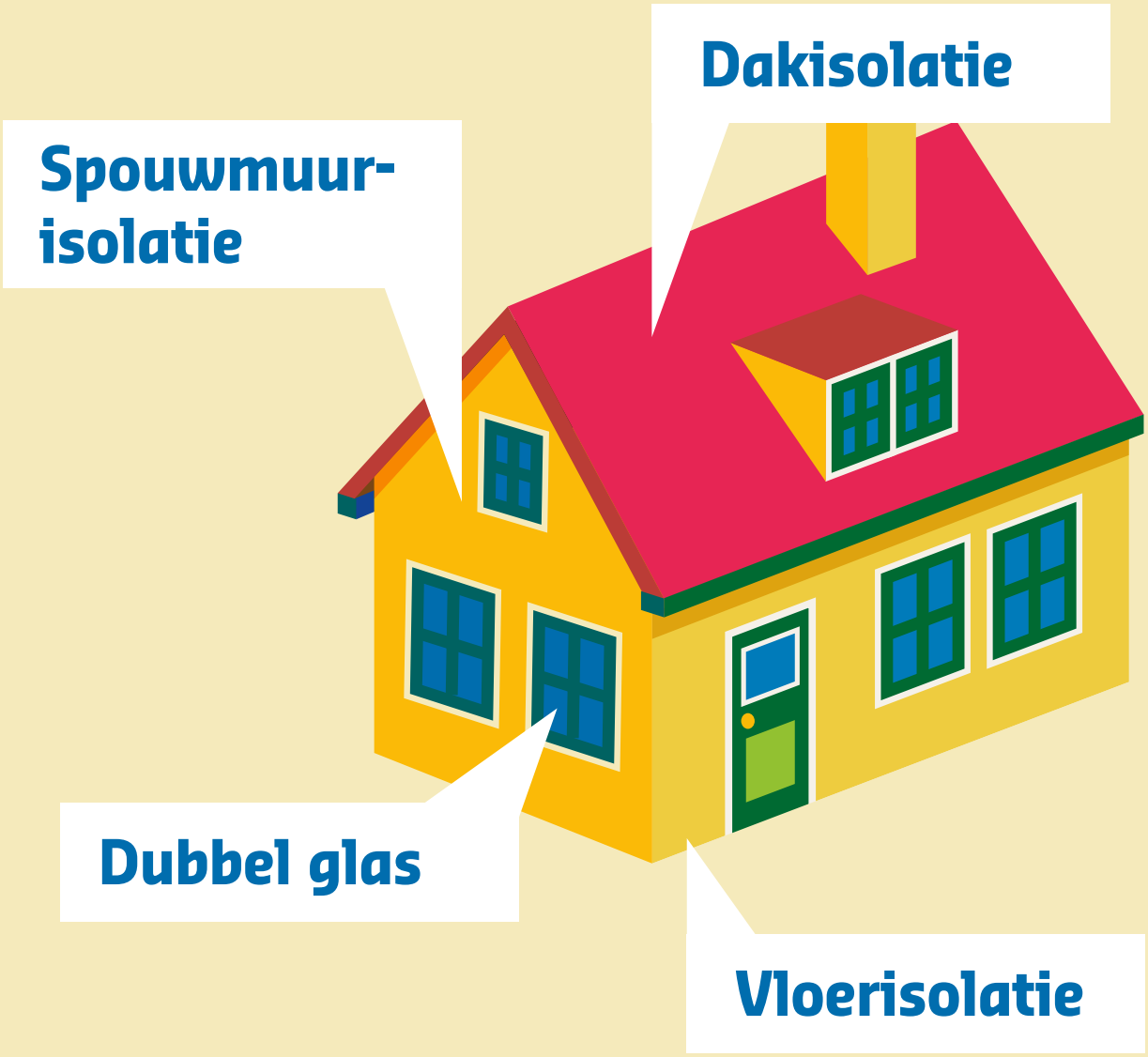
Nu het HIP door het college is vastgesteld zal er een subsidieregeling worden uitgewerkt en voor de zomer 2023 ter besluitvorming aan het college voorgelegd worden. Ook worden de diensten doorontwikkeld en in gereedheid gebracht, bijvoorbeeld met een inkooptraject het aanbod van een advies op maat voor de woning. Daarnaast worden er met de verschillende interne- en externe stakeholders verdere afspraken gemaakt over de uitvoering van het HIP. De doelstelling is om vanaf 1 juli van start te gaan met het uitvoeren van de activiteiten zoals beschreven in het HIP.
Elk jaar wordt er in het dashboard energietransitie gerapporteerd op de voortgang van het HIP en de indicatoren. De resultaten zullen in overzichtelijke tabellen en figuren worden weergegeven.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. C.P. Torres Barrera	dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n):
1. Hilversums Isolatie Programma (HIP)

Deze raadsinformatiebrief is digitaal beschikbaar op internet onder “Vergaderstukken”, B en W-vergadering van 9 mei 2023.

Hilversums Isolatie Programma 2023 - 2026

Hilversum Mediastad

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Leeswijzer 3

1. Kaders 4
1.1 Landelijk beleid 4
1.2 Regionaal beleid 5
1.3 Gemeentelijk beleid 5
Transitie Visie Warmte 5

2. Doel van de Hilversumse isolatie aanpak 7
2.1 Naar welk isolatieniveau gaat Hilversum toe? 7
Standaard & streefwaarden 7
Praktische aanpak 8

3. Analyse van de opgave 9
3.1 Omvang van de opgave 9
3.2 Doelgroepenanalyse 10

4. Het Hilversums Isolatie Programma 12
4.1 Onderdeel 1: Maatregelenpakket 13
Klantreis 13
Subsidies 14
Hilversums Energiegarantiefonds 15
4.2 Onderdeel 2: de programmalijnen 16
1. Energiearmoede 16
2. Wijkaanpak 17
3. Natuurlijk moment 18
4. VvE's 19
5. Monumenten 19
6. Particuliere Verhuur 20

5. Planning & Organisatie 21
Planning 21
Organisatie 21
Interne organisatie 21
Interne stakeholders 22
Externe Stakeholders 22

6. Begroting 23
Budget HIP 23

7. Risicobeheersing 26

8. Monitoring 28

Inleiding

Op 24 januari 2023 is het jaarplan Energietransitie 2023 in het college vastgesteld. Het opstellen en uitvoeren van het Hilversums Isolatie Programma (HIP) is als één van de zeven meest impactvolle projecten in dit jaarplan opgenomen en is de eerste uitwerking van het voornemen in het coalitieakkoord om in 2025 een Hilversums isolatiefonds in te stellen. Het HIP valt onder één van de drie projecten uit het jaarplan 2023 waar **direct budget beschikbaar voor woningeigenaren gesteld wordt om energiebesparende maatregelen te nemen**. In het jaarplan 2023 is de rode draad leren en verder de schaal vergroten. Dat is ook de basis van het HIP. Periodiek wordt er geëvalueerd en waar nodig worden de maatregelen aangepast.

Het HIP is direct verbonden met het voornemen uit het coalitieakkoord om in 2025 een Hilversums isolatiefonds in te stellen, met daaraan gekoppeld een bijdrage voor isolatiemaatregelen voor woningen met een energielabel D, E, F en G. De isolatiebijdragen zullen zo veel mogelijk aan wijkaanpak worden verbonden.

De eerste stap in de richting van aardgasvrij wonen is isoleren en ventileren. Het HIP richt zich daarom zoveel mogelijk op het isoleren van woningen en daarmee besparen op aardgasgebruik. Uiteindelijk leidt dit tot aardgasvrij wonen voor iedereen in Hilversum.

In 2021 is de Transitie Visie Warmte (TVW) vastgesteld. Sindsdien is er veel werk verzet. Zo hebben al 7.000 woningen laagdrempelig (energiecoach)advies of energiebesparende producten gehad, zijn er 536 duurzaam wonen leningen uitgegeven door de gemeente, zijn er op dit moment in de Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW) de Meent 3 woningen van het aardgas gehaald met behulp van het Energiediensten Bedrijf (EDB) en is het project energiearmoede van start gegaan. De eerste stappen zijn dus gezet, maar de beoogde versnelling is nog niet op stoom. Met het HIP wordt die versnelling in gang gezet door alle doelgroepen laagdrempelig te benaderen.
Er worden meer advies- en begeleidingstrajecten mogelijk gemaakt en er worden subsidies beschikbaar gesteld die direct gebruikt kunnen worden voor de isolatie en ventilatie van Hilversumse woningen. Met deze extra impulsen krijgt de energietransitie een grote boost.

De dekking van het HIP is afkomstig uit verschillende bronnen; vanuit de gemeentelijke begroting, van het Rijk via de Specifieke Uitkeringen voor energiearmoede, het Nationaal Isolatie Programma (NIP) en de uitvoeringsmiddelen Klimaatakkoord. Maar ook van de provincie, via het Regionaal Energiebesparingsprogramma (REP). In het HIP wordt beschreven welke activiteiten de komende 4 jaar gaan worden uitgevoerd en uit welke dekkingsbronnen deze activiteiten gefinancierd worden.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft de kaders die de basis vormen voor het HIP. Dit betreffen zowel de landelijke kaders, als het provinciale beleid. In dit hoofdstuk wordt ook de relatie tussen het HIP en het Hilversumse beleid gelegd. Verder gaat het hoofdstuk in op de doelstellingen van het HIP. In **Hoofdstuk 2** is het doel van het programma omschreven. In **Hoofdstuk 3** is de analyse van de opgave beschreven. **Hoofdstuk 4** beschrijft de maatregelen en activiteiten die in het HIP opgenomen zijn. In **Hoofdstuk 5** is de planning en organisatie. De begroting wordt in **Hoofdstuk 6** weergegeven, in **Hoofdstuk 7** de risicobeheersing en in **Hoofdstuk 8** de monitoring en evaluatie.

1. Kaders

1.1 Landelijk beleid

De Rijksoverheid heeft begin juni 2022 het 'Beleidsprogramma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving[1]' gepubliceerd. In deze programma's zijn uiteenlopende maatregelen en geldstromen uitgewerkt. Het doel is om tot en met 2030 2,5 miljoen woningen te isoleren. Hierbij ligt de nadruk op 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen. Het voert te ver om deze programma's hier samen te vatten. Voor gemeenten is met name de lokale aanpak relevant. Bij de lokale aanpak moeten ruim 750.000 koopwoningen via gemeenten worden geïsoleerd.

Om uitvoering te geven aan de Lokale aanpak is het Nationaal Isolatie Programma (NIP) opgezet. Het NIP voorziet in een meerjarige aanpak voor isolatie van koopwoningen met D, E, F en G-labels. Een eerste uitkering uit het NIP heeft de gemeente ontvangen in juli 2022 (samen met een additioneel bedrag ter bestrijding van energiearmoede). Voor structurele uitkeringen vanaf 2023 uit het NIP moeten gemeenten een 'meerjarig plan' opstellen.

Per gemeente is er een vast bedrag beschikbaar, verdeeld via een verdeelsleutel. Er is dus geen concurrentie tussen gemeenten. Vanaf maart 2023 kunnen de middelen voor de aanpak bij het ministerie van BZK worden aangevraagd. Aanpakken vanaf 1 januari 2023 kunnen meedoen. De middelen worden in 3 tranches beschikbaar gesteld. De woningen waarvoor in de eerste tranche middelen worden aangevraagd moeten voor 31 december 2026 geïsoleerd zijn. De tweede tranche kan in 2024 worden aangevraagd. De woningen van deze tranche dienen eind 2027 geïsoleerd te zijn. Voor de derde tranche en vierde tranche zijn 2028 en 2029 de einddatum om de isolaties te realiseren. Er kan maximaal twee keer één jaar uitstel aangevraagd worden, bijvoorbeeld wanneer besluitvormingsprocessen in VvE's meer tijd vragen.

Per gemeente is gemiddeld € 1.460 per woning beschikbaar. Hiervan mag maximaal 10% gaan naar uitvoeringskosten, 20% naar voorlichting en 70% moet direct naar isolatiemaatregelen gaan. De gemeente heeft de vrijheid om de aanpak aan te vullen met eigen middelen, bijvoorbeeld met de uitvoeringsmiddelen voor het Klimaatakkoord. De middelen voor de lokale aanpak mogen gestapeld worden met andere nationale of lokale financiële regelingen, zoals de Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) en de Subsidieregeling verduurzaming verenigingen van eigenaars (SVVE).

De middelen mogen ingezet worden voor koopwoningen en voor gemengde Verenigingen van Eigenaren (VvE) waar tenminste 1 koopwoning in zit. 80% van de woningen moet een WOZ- waarde hebben onder het gemiddelde van de gemeente (In Hilversum is dat € 510.000) of een WOZ-waarde tot de NHG-grens. De gemeente mag hierbij de hoogste grens aanhouden. Via het bijhouden van meta informatie wordt hierop gemonitord.

De gemeente heeft de beleidsvrijheid voor de inzet van de middelen per woningen en de manier waarop deze middelen worden ingezet. De gemeente mag ervoor kiezen om de middelen per woning te differentiëren en sommige eigenaar-bewoners meer financiële ondersteuning te geven en andere minder. Dit kan tot een maximum van € 4.100 per woning.

Uit de NIP-regeling kan Hilversum in 2023 € 923.000 aanvragen voor het isoleren van 632 woningen. In 2024 is € 355.000 beschikbaar voor het isoleren van 243 woningen.

[1] *Rijksoverheid: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/06/01/beleidsprogramma-versnelling-verduurzaming-gebouwde-omgeving*

Een uitzondering is voor eigenaar-bewoners die in aanmerking komen voor de energietoeslag of in de schuldsanering zitten. Voor hen geldt geen maximum.

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zal de gemeente halfjaarlijks om informatie vragen over de voortgang aan de hand van het aantal en de aard van de getroffen maatregelen. De verantwoording via Single Information Single Audit in de jaarrekening betreft alleen de financiële aspecten.

Uit de NIP-regeling kan Hilversum in 2023 € 923.000 aanvragen voor het isoleren van 632 woningen. In 2024 is € 355.000 beschikbaar voor het isoleren van 243 woningen.

1.2 Regionaal beleid

In februari 2023 is de subsidieregeling 'Regionaal Energiebesparings Programma' (REP) van de provincie Noord-Holland gepubliceerd. De regeling is in het bijzonder gericht op duurzame energiebesparingsmaatregelen voor eigenaren-bewoners en particuliere verhuurders die maximaal 10 woningen verhuren.

In de provinciale regeling staat dat het streefgetal van te verduurzamen woningen in Hilversum ligt op 1.699 woningen. Hiervoor kan Hilversum € 303.314 aanvragen. Dit komt neer op € 178 per woning. Hier dient 50% cofinanciering tegenover te staan. Verdubbeld met eigen middelen komt dit op € 356 per woning. Uiterlijk 2028 moeten al deze woningen van advies zijn voorzien.

De subsidie wordt verstrekt voor activiteiten die het nemen van verduurzamingsmaatregelen stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld zijn het inhuren van een ervaren en deskundig energieloket die eigenaar-bewoners begeleidt bij het treffen van verduurzamingsmaatregelen. De subsidie is nadrukkelijk niet voor de investeringskosten van concrete duurzaamheidsmaatregelen en kosten van gemeentelijk apparaat. De subsidie bedraagt maximaal 50% van de gemaakte kosten. Per gemeente is een vast bedrag beschikbaar. Er is dus geen concurrentie tussen gemeenten.

De gemeente doet jaarlijks verslag van de activiteiten en behaalde resultaten en actualiseert jaarlijks het programma voor het komende jaar. De regeling loopt tot 1 januari 2028. Uiterlijk in augustus 2028 moet de verantwoording van de regeling ingediend worden.

1.3 Gemeentelijk beleid

Het beleid van de gemeente Hilversum dat relevant is voor isolatie en energiebesparing is terug te vinden in de TVW. In het coalitieakkoord staan concrete acties om de verduurzaming Hilversum te intensiveren. Wijkgericht worden de verduurzamingsmogelijkheden onder de aandacht gebracht. Inwoners worden actief ondersteund bij het tegengaan van energiearmoede en worden inwoners die niet in staat zijn om te investeren in isolatie geholpen.

Transitie Visie Warmte

In de TVW zijn 7 uitvoeringslijnen opgenomen waarmee aan de verduurzamingsopgave gewerkt wordt, waarbij de prioriteit ligt op besparen en isoleren. Isoleren is spijtvrij en voor elk warmtealternatief van belang. Deze 7 uitvoeringslijnen staan weergegeven in het gele kader.

Het HIP geeft concrete invulling aan deze lijnen. Er wordt beschreven hoe er gerichte maatregelen en acties uitgevoerd worden om Hilversummers te informeren en ontzorgen. Dit past bij uitvoeringslijn 1 tot en met 3. Uiteraard is er ook aandacht voor monumenten. Er is beschreven hoe de monumenteneigenaren nu en de komende jaren ondersteunt gaan worden, passend bij uitvoeringslijn 5.

Met het HIP worden niet alleen de huidige instrumenten voortgezet, zoals in uitvoeringslijn 6. Er worden nieuwe instrumenten ontwikkeld om Hilversummers te stimuleren om te verduurzamen. Dit kan met de uitvoeringsmiddelen Klimaatakkoord, de middelen uit het Nationaal Isolatie Programma en de Regionale Energie Programma van de provincie Noord-Holland. Tot slot wordt de aanpak gemonitord en geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd, volgens uitvoeringslijn 7.

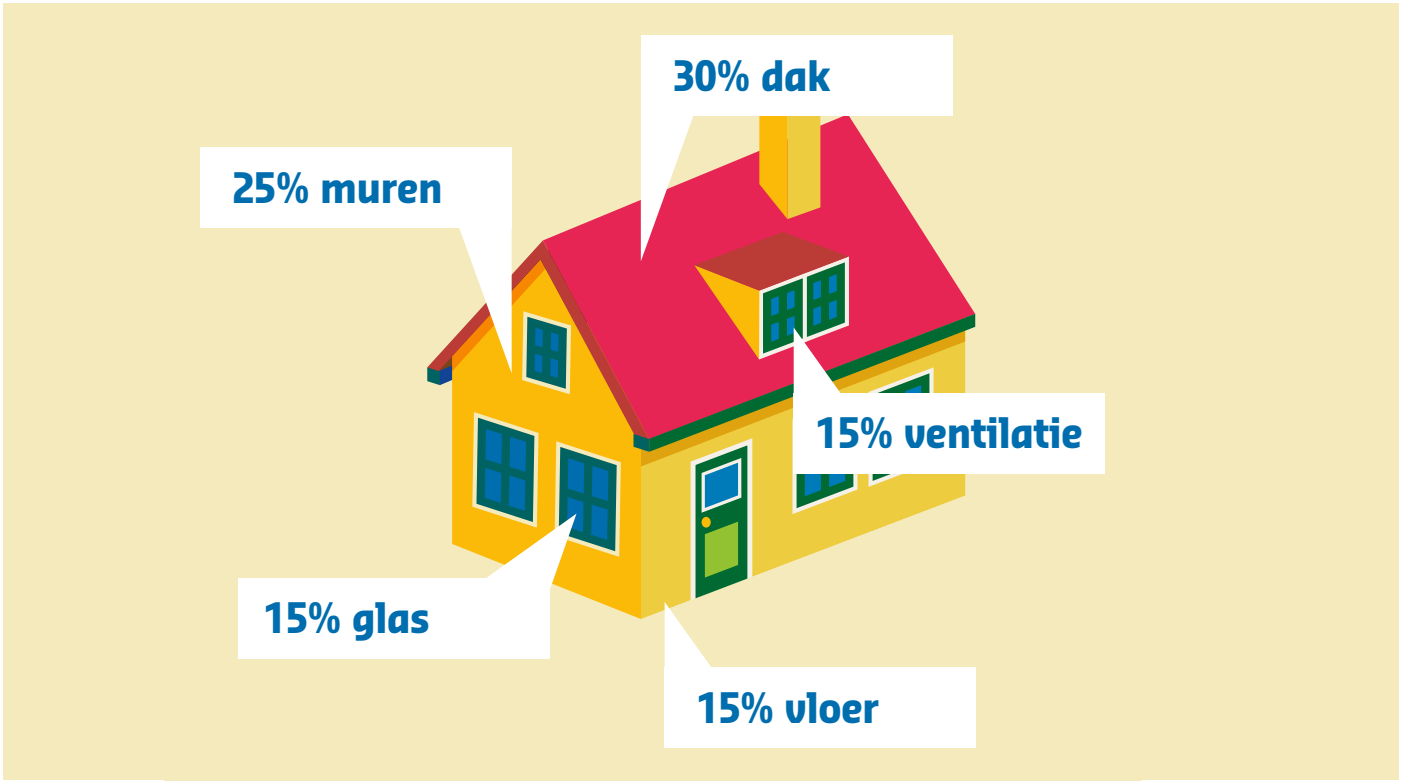
Uitvoeringslijnen Transitie Visie Warmte

1. Informatievoorziening verbeteren door het verstevigen van het energieloket en het optimaliseren van de uitvoeringsketen.
2. Routekaarten voor de meest voorkomende woning typologieën in Hilversum ontwikkelen.
3. Wijkaanpak, met een aanbod en inzicht in kosten ontwikkelen voor de meest voorkomende woning typologieën.
4. Ondersteuning bewonersinitiatieven door instrumenten en arrangementen te bieden ter begeleiding bij het opstarten van een plan, initiatief of ambassadeursrol
5. Aandacht voor monumenten in het aanbod en de welstandsnota.
6. Voortzetten huidige instrumenten, zoals de duurzaamheidslening, samenwerking met de energiecoöperaties en prestatieafspraken met de woningcorporaties.
7. Monitoren en evalueren van de aanpak in relatie tot de opgave, zodat deze in de tussentijd aangescherpt kan worden.

2. Doel van de Hilversumse isolatie aanpak

2.1 Naar welk isolatieniveau gaat Hilversum toe?

Het einddoel is om een aardgasvrije gebouwde omgeving te hebben. Isoleren is daarvoor rand voorwaardelijk. De meeste aardgasvrije alternatieven leveren warmte op lagere temperaturen dan aardgas doe. Isoleren is daarom een noodzakelijke tussenstap. Daarnaast levert energiebesparing een CO2-besparing op, het leidt tot een lagere energierekening en zorgt vaak ook voor een comfortabelere en gezondere woning met minder tocht en vocht. In de TVW wordt gesproken over het isoleren naar label D als dat de enig haalbare en betaalbare keuze voor die woning is. Wanneer het kosteneffectief is, wordt geadviseerd om naar label B te isoleren.

Standaard & streefwaarden

Inmiddels is er een landelijke definitie van het gewenste isolatieniveau in de vorm van de landelijke Standaard voor woningisolatie. De Standaard voor woning isolatie komt overeen met isoleren tot label D bij vooroorlogse woningen en label A of B voor naoorlogse woningen. Omdat niet met zekerheid te stellen is of een woning met label B op de Standaard zit, is veiligheidshalve in alle analyses aangenomen van niet. De TVW van de gemeente Hilversum sluit aan op deze standaard.

Daarnaast hanteert de Rijksoverheid ook Streefwaarden. Streefwaarden zeggen iets over minimaal te halen isolatiewaarde per bouwdeel. Bijbehorende streefwaarden voor afzonderlijke bouwdelen ondersteunen het behalen van de Standaard bij een stapsgewijze aanpak. Bouwdelen zijn onderdelen van de woning die de warmtevraag bepalen. De vier ‘grote’ bouwdelen zijn het dak, de vloer, de ramen en de gevel. Isolatie van deze bouwdelen is kostbaar en zal door de meeste mensen ervaren worden als een verbouwing. Daarnaast worden gevelpanelen, de voordeur, de mate van kierdichting en de ventilatie ook tot de bouwdelen gerekend. Het aanpassen van deze onderdelen is relatief eenvoudig en minder kostbaar, en kan vaak gecombineerd worden met een groter bouwdeel, bijvoorbeeld kierdichten als de kozijnen en het glas vervangen wordt.

De streefwaarden gaan verder dan de Standaard. Dat betekent dat een woning op de Standaard kan komen zonder alle bouwdelen te hoeven isoleren, mits gebouweigenaren zoveel mogelijk de streefwaarden hanteren voor de bouwdelen die wel geïsoleerd worden. Bijvoorbeeld, is het door de afwezigheid van een kruipruimte niet mogelijk om de vloer te isoleren, maar het dak en de spouw kan wel worden geïsoleerd, dan is het al mogelijk om de standaard te bereiken. Dit beperkt het aantal ingrepen dat een gebouweigenaar hoeft te zetten voordat de woning 'klaar' is.

Wanneer alle woningen op de Standaard zitten, zijn zij gereed voor aardgasvrije verwarming. Hieruit volgt dat alle woningen in Hilversum uiterlijk in 2040 op de Standaard moeten zitten. Niet alle woningen zullen hetzelfde tempo doorlopen: in oudere woningen moet vaak meer gebeuren en zij zullen dan ook meer ingrepen nodig hebben voordat zij op de Standaard zitten. Het kan ook zijn dat het niet haalbaar is om alle bouwdelen volgens de Streefwaarden te isoleren. Daarentegen zijn er ook woningen die al (bijna) op de Standaard zitten.

Figuur 1: schematische weergave van de relatie tussen de Standaard en Streefwaarden.

Praktische aanpak

Het NIP focust op label DEFG-woningen. Aangezien niet voor alle woningen labels zijn vastgesteld, of na aanpassing van de woning opnieuw zijn afgemeld, wordt de focus op labels losgelaten. Praktisch wordt gekeken naar welke bouwdelen nog niet geïsoleerd zijn of de isolatie aan vervanging toe is. Op die bouwdelen dient isolatie toegevoegd te worden om deze naar de streefwaarde te krijgen. In de praktijk zal dit vooral gaan om woningen met een label C, D, E, F en G. Volgens de Standaard worden naoorlogse woning naar een A/B niveau gebracht en vooroorlogse woningen naar tenminste D. Qua communicatie en strategie worden de woningen met slechtere labels aangesproken die het minst geïsoleerd zijn. De woningen met label C die nog een isolatiestap moeten nemen worden niet uitgesloten van de maatregelen van het HIP. Iedereen die een bouwdeel wil isoleren maar daar hulp bij kan gebruiken wordt bediend. Voor de verantwoording richting het Rijk leggen we per subsidie vast welke isolatiestappen gemaakt worden en wat het energielabel was voor start van de werkzaamheden. Omdat we ook eigen middelen inzetten kunnen we ook de label C woningen helpen.

De vastgestelde en voorlopig vastgestelde energie labels worden gebruikt om in te schatten hoe groot de doelgroep is. Daarnaast zullen wij bij het monitoren nagaan hoeveel bouwdelen zijn geïsoleerd van de woningen die meedoen aan het HIP.

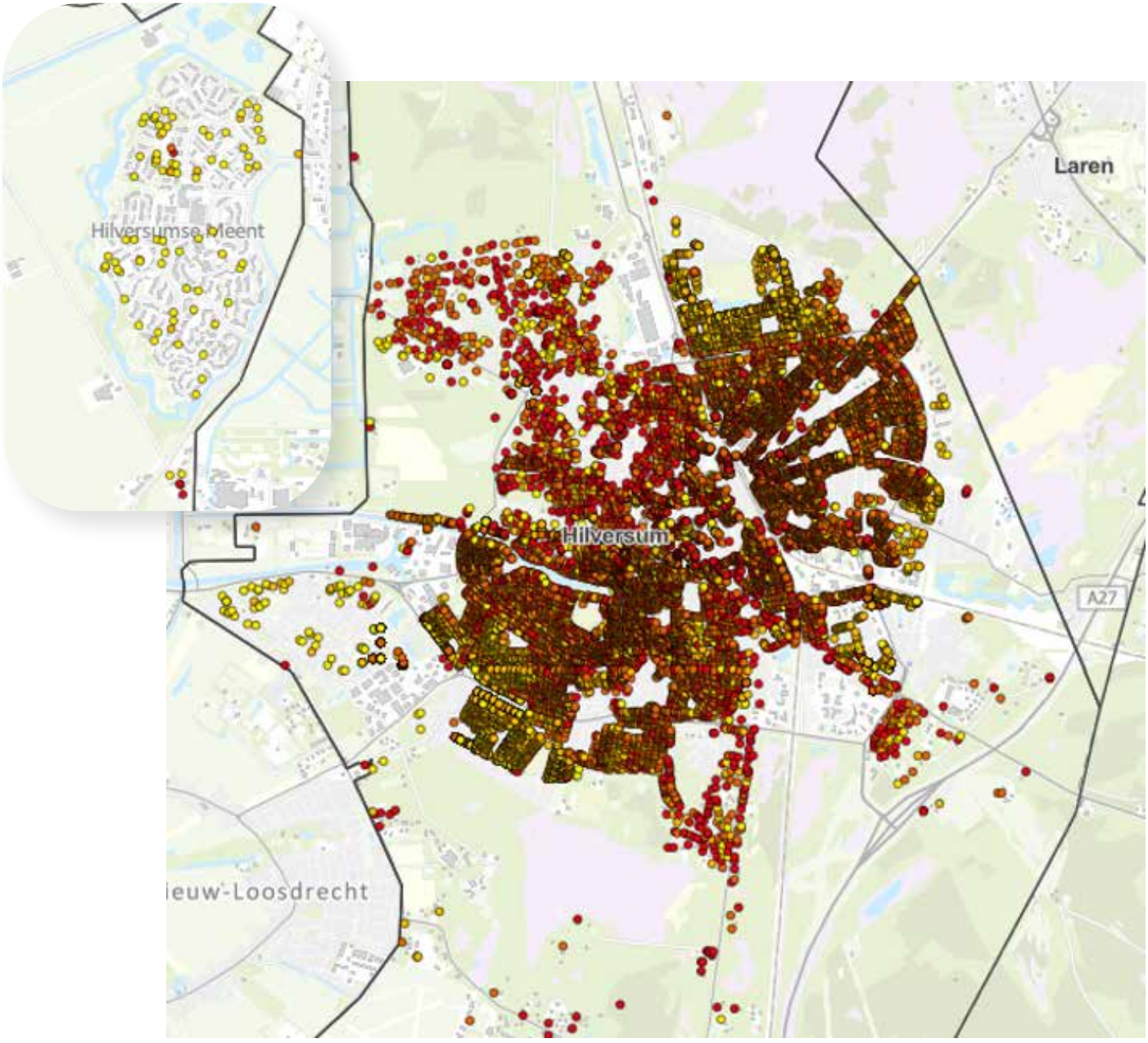
Tot slot stelt het NIP de voorwaarde dat 80% van het bedrag moet worden besteed aan woningen onder de gemiddelde WOZ-waarde van de gemeente of onder de NHG-grens. De gemiddelde WOZ-waarde in Hilversum is € 510.000. De NHG-grens ligt op € 429.300. **Er wordt daarom gekozen voor de gemiddelde WOZ-waarde**. Onze campagnes zijn met name gericht op wijken waarbij de gemiddelde WOZ-waarde onder het gemeentelijk gemiddelde ligt. De WOZ-waarden van de woningen die hulp krijgen worden geregistreerd, zodat dit gerapporteerd en verantwoord kan gaan worden aan BZK en binnen de voorwaarden van de uitvoeringsregeling blijven. In het voorstel en de subsidieregeling voor subsidieverstrekking die voor de zomer aan het college ter besluitvorming wordt aangeboden wordt ingegaan op de monitoring en het stellen van verschillende plafonds.

3. Analyse van de opgave

3.1 Omvang van de opgave

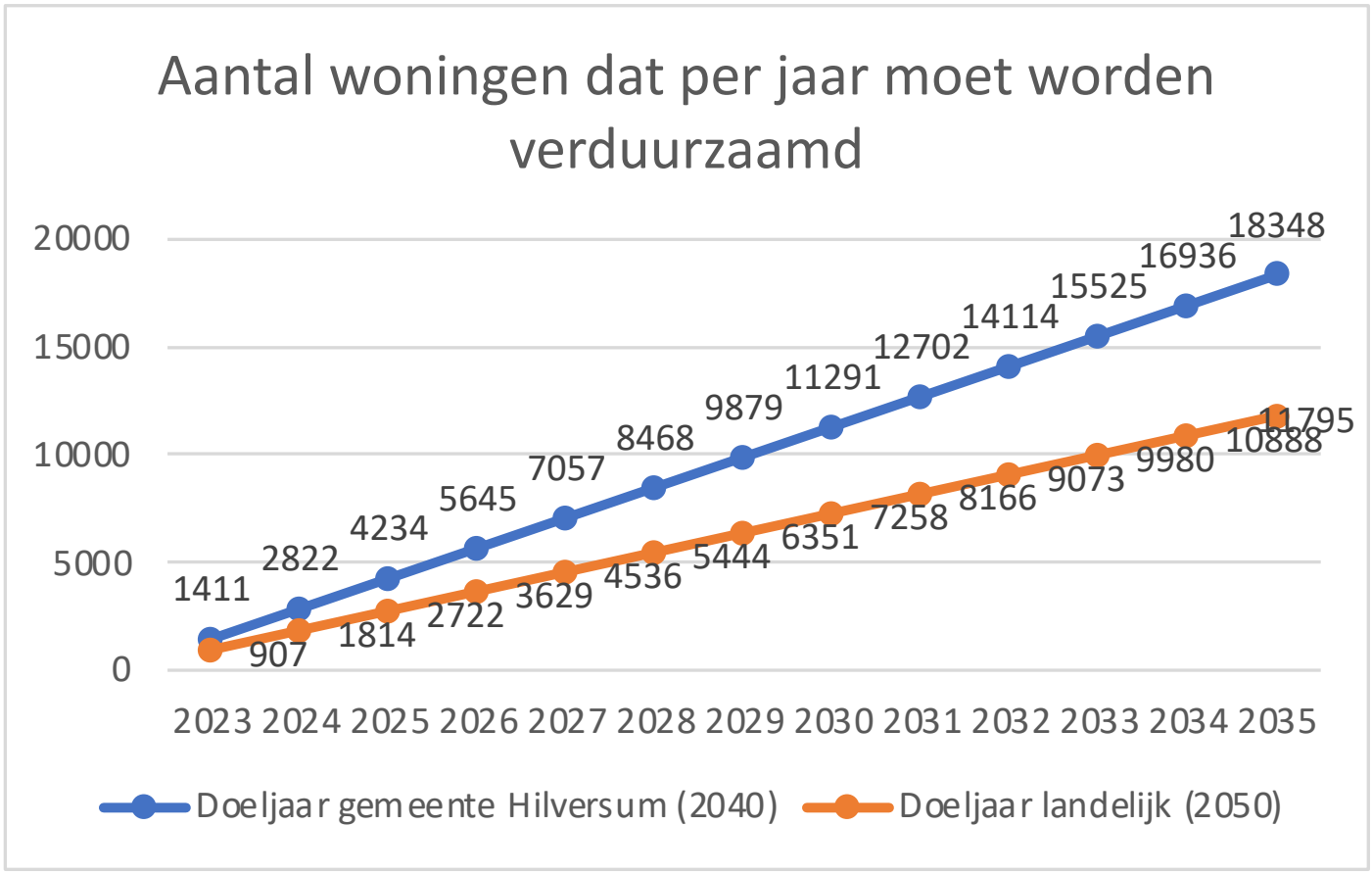
In Hilversum zijn er ruim 43.000 woningen. Hiervan hebben 33.000 een energielabel C of slechter. Deze woningen moeten verduurzaamd worden om over te kunnen stappen op een lagere temperatuur warmte-alternatief. Van deze woningen zijn er ongeveer 8.000 in het bezit van woningbouwcorporaties. 25.000 woningen zijn in particulier bezit. Hier kunnen zowel eigenaren van de woning zelf in wonen, of de woningen worden particulier verhuurd.

In de onderstaande kaart (figuur 2) is een overzicht opgenomen van de locatie van de woningen in particulier bezit met slechte labels (E, F en G). Te zien is dat de woningen met slechtere labels over heel Hilversum verspreid liggen. Er zijn geen wijken waar er geconcentreerd aan de slag gegaan kan worden. Alleen de Hilversumse Meent en Kerkelanden bevatten relatief gezien veel woningen met betere labels.

Figuur 2: concentratie woningen in particulier bezit en labeld D, E, F of G. Hoe lichter de kleur op de kaart hoe beter het energielabel.

Om de 25.405 woningen te isoleren, moeten per woning gemiddeld 2,5 isolatiestappen gezet worden. Met een isolatiestap het isoleren van 1 bouwdeel naar de streefwaarde bedoeld. Dit houdt in dat er dat er tot 2040 nog 64.000 isolatiestappen gezet moeten worden, ofwel 3.500 isolatiestappen per jaar om voldoende te verduurzamen voor een lager temperatuur warmte-alternatief. Een andere manier om dit te omschrijven is 1.400 woningen per jaar moeten isoleren met 2040 als doeljaar. Als 2050 als doeljaar aangehouden wordt, dan moeten er jaarlijks 2.300 isolatiestappen worden gezet, ofwel ruim 900 woningen per jaar moeten 2,5 isolatiestappen aanbrengen. In figuur 3 is weergegeven hoe de ontwikkeling van het aantal verduurzaamde woningen per jaar er uit moet zien.

Figuur 3: aantal woningen dat per jaar verduurzaamd moet zijn om het aardgasvrij doel te bereiken.

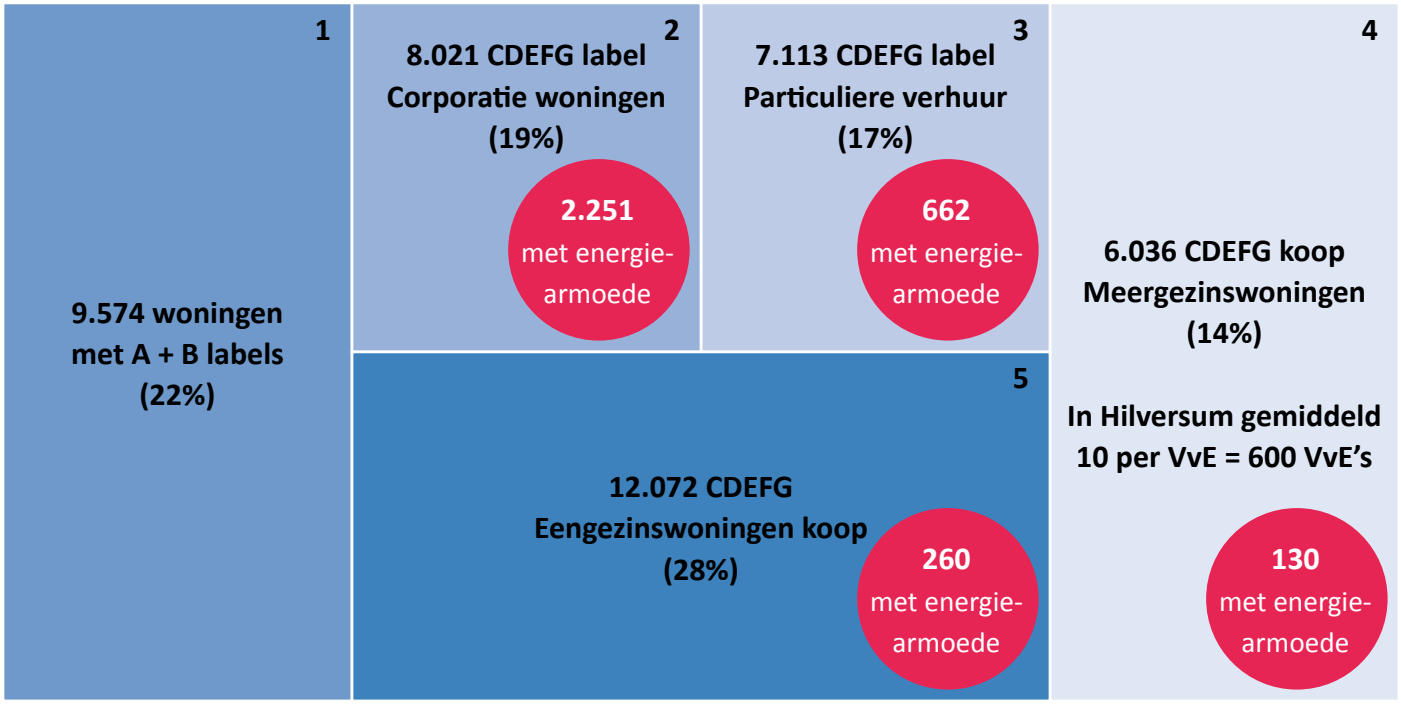
3.2 Doelgroepenanalyse

In de TVW is beschreven dat het zinvol is om de aanpak te splitsen naar doelgroepen. Om de omvang van de doelgroepen te visualiseren is in figuur 4 een schematisch plaatje opgenomen van de totale woningvoorraad van Hilversum. Het gehele blok stelt alle woningen in Hilversum voor. Blok 1 zijn woningen met een label A of B (22%). Hier ligt geen focus op. Blok 2 representeert de woningbouwcorporatiewoningen met een label C of slechter. Dit is 19% van de woningvoorraad. Via regelingen vanuit het Rijk worden deze woningen planmatig verduurzaamd. Daarnaast maakt de gemeente prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties voor verduurzaming. Voor het HIP ligt hier ook geen prioriteit.

Dan blijven de blokken 3, 4 en 5 en de rode cirkels over. Het HIP richt zich op deze doelgroepen. De rode cirkels zijn een rekenkundige berekening van de doelgroep met energiearmoede. Deze doelgroep is verspreid in andere blokken. Deze groepen worden bereikt met de separate energiearmoede aanpak. In het volgende hoofdstuk wordt kort beschreven wat die aanpak inhoudt.

Blok 3 gaat over de particuliere verhuur. Dit is met 17% een aanzienlijk deel van de Hilversumse woningvoorraad. Blok 4 laat zien dat ongeveer 14% van de woningvoorraad bestaat uit meergezinswoningen in particulier bezit met label C en slechter. In Hilversum zijn er gemiddeld 10 woningen per VvE. De inschatting is dat dit op 600 VvE's neer komt. Dit is 60% van het totaal aantal VvE's. Tot slot is 28% van de woningvoorraad eengezinswoningen in particulier bezit en heeft een label C of slechter (blok 5). Dit zijn ongeveer 12.000 woningen.

Hilversum heeft meer dan 1.000 monumenten, waarvan 217 rijksmonumenten en 839 gemeentelijke monumenten. Eén monumentnummer kan meerdere woningen bevatten, bijvoorbeeld een appartementencomplex. Hierdoor is het aantal monumentale woningen hoger dan het aantal monumenten. Het totaal aantal monumentale adressen ligt rond de 5.000. Deze laatste doelgroep is verspreid over de gehele woningvoorraad.

Figuur 4: verdeling doelgroepen over de Hilversumse woningvoorraad.

4. Het Hilversums Isolatie Programma

Het HIP bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel betreft een pakket aan maatregelen waar elke woningeigenaar in Hilversum aanspraak op kan maken. Het tweede onderdeel bestaat uit 6 programmalijnen waarin wij acties en communicatiecampagnes uitvoeren om woningeigenaren te bereiken. Het begrip bereiken kan hierin breed worden opgevat; zowel informeren over de mogelijkheden als het faciliteren van adviestrajecten vallen hieronder. In alle programmalijnen wordt verwezen of wordt gebruik gemaakt van de maatregelen uit onderdeel 1. Het maatregelenpakket uit onderdeel 1 vormt dus de lijm van het gehele Hilversumse Isolatie Programma.

De uitgangspunten voor het HIP zijn:

1. De inwoners worden zo veel mogelijk **ontzorgt**. Dit wordt door het aanbieden van goede adviestrajecten met onafhankelijke informatie bereikt. Het inwinnen van advies is toegankelijk en laagdrempelig
2. Versnelling door in te zetten op **'buren motiveren buren'**. Als gemeente is het soms lastig om een brede doelgroep te bereiken. Het bereik beperkt zich vaak tot de betrokken burgers die vaker naar bijeenkomsten van de gemeenten gaan of al veel bezig zijn met verduurzaming. Daarnaast is de ervaring dat mensen eerder dingen van elkaar aannemen dan van de gemeente. Om die reden wordt in de aanpak gebruik van bestaande sociale netwerken en wordt geprobeerd deze zo effectief mogelijk in te zetten waar dat kan.
3. Een **geringe administratieve last**. Dit wordt bereikt door in te zetten op zoveel mogelijk gebundelde collectieve aanvragen. Daarnaast worden de aanvraagformulieren simpel. Controle is goed, maar vertrouwen is beter.
4. Inzet op **natuurlijke momenten**. Uit de participatiebijeenkomsten bij de TVW en de ervaringen die opgedaan worden in de PAW Hilversumse Meent blijkt dat Hilversummers graag op hun eigen tempo en moment willen verduurzamen. Met het HIP worden deze natuurlijke momenten actief opgezocht; tevens wordt er ook momentum gecreëerd door het aanbieden van een financiële tegemoetkoming.

4.1 Onderdeel 1: Maatregelenpakket

Het maatregelenpakket bestaat uit een klantreis waarin de wensen en behoeften van de Hilversummer die zijn of haar huis wil verduurzamen centraal staat. De Hilversumse woningeigenaren worden met zowel laagdrempelig advies als uitgebreidere ondersteuning geholpen. Daarnaast wordt er een financiële tegemoetkoming in de vorm van een subsidie aangeboden.

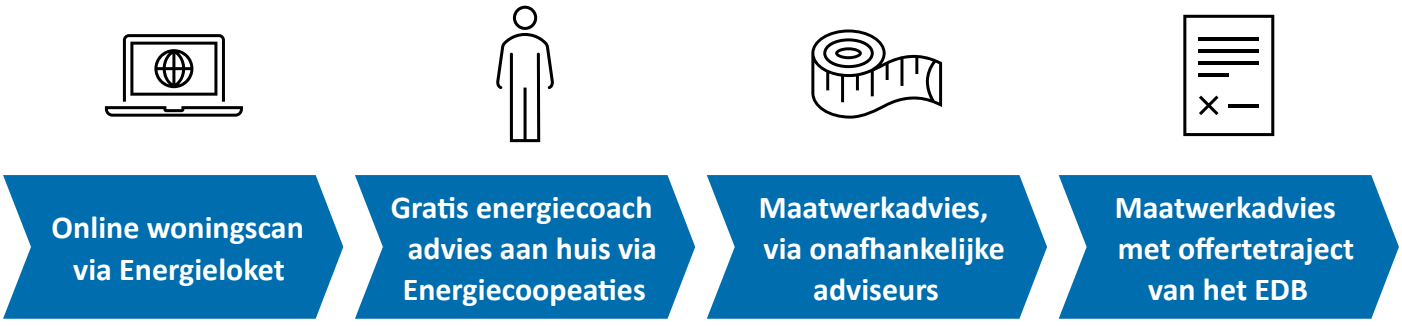
Klantreis

In 2022 is met de ketenpartners een traject gestart om de klantreis te verbeteren. De ketenpartners zijn in dit geval de energiecoöperaties (EC) HilverZon en HET, het Energiedienstenbedrijf (EDB) en het energieloket van de gemeente Hilversum (EGH) nu het duurzaam bouwloket. Het doel van dit traject was om de klantreis van de Hilversumse woningeigenaar die wil verduurzamen in kaart te brengen en te stroomlijnen. Gezamenlijk is gewerkt aan het ontwikkelen en aan de man brengen van nieuwe all-in pakketten, volgens uitvoeringslijn 3 van de TVW.

Dit traject met ketenpartners heeft geleid tot het campagnematig en wijkgericht benaderen van ten eerste alle jaren 30’ wijken. Mede door het hoge aantal jaren 30’ woningen is dit één van de eerste all-in arrangementen dat is ontwikkeld door het EDB. Eerder waren al de all-in pakketten ontwikkeld voor de jaren 70’ woningen uit PAW de Meent en de jaren 95’ aanpak.

De meeste woningeigenaren kunnen niet in één keer van het aardgas, maar willen dit stapsgewijs doen. Bijvoorbeeld, omdat ze geen lening aan willen gaan en willen sparen om hun woning te verbeteren, of omdat de Cv-ketel pas over een aantal jaar aan vervanging toe is. In elke stap die een woningeigenaar neemt wordt onafhankelijk, transparant en goed advies aangeboden. De klantreis tot aan de all-in pakketten is cruciaal voor het promoten van het product. Het duurt namelijk even voordat iemand eraan toe is om in één keer van het aardgas af te gaan. De volgende adviesproducten worden aangeboden, passend bij de fase waarin een inwoner zich bevindt:

1. Een online energieloket waar je met enkele simpele vragen **een woningscan** kan maken om te zien welke maatregelen je het beste kan nemen.
2. **Gratis energiecoach advies** van de in Hilversum actieve energie coöperaties
3. Een **uitgebreid maatwerkadvies** tegen een kleine vergoeding, waarbij de woning in ongeveer 4 uur doorgemeten wordt. Het rapport bevat een versimpelde warmteverliesberekening en een advies over de te nemen stappen om naar aardgasvrij te gaan. Dit advies heeft een waarde van ongeveer € 300 euro. Dit is beschikbaar voor iedereen in Hilversum, maar in de wijkaanpak kost het de bewoner ongeveer € 100. Het resterende bedrag wordt door de gemeente vergoed. Na het afnemen van dit advies, kan een woningeigenaar ook nog gedurende een aantal jaar contact opnemen om bijvoorbeeld mee te laten kijken naar offertes. Huiseigenaren die tot maximaal € 38.625 per jaar verdienen, hoeven deze eigen bijdrage niet te betalen.
4. Een **offertetraject** van het Energiedienstenbedrijf. De woningeigenaar ontvangt hierin een maatwerkadvies mét direct offerte.

Figuur 5: de klantreis.

Subsidies

Momenteel heeft de gemeente Hilversum vanuit het project energiearmoede een subsidie voor verduurzaming beschikbaar voor woningeigenaren met een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum. Deze eigenaren kunnen één isolatiemaatregel nemen tot maximaal € 5.000. De subsidie is stapelbaar met de landelijke ISDE-subsidie.

Voor de woningeigenaren met een inkomen boven 130 % van het wettelijk sociaal minimum komen er subsidies beschikbaar:

1. Maximaal € 1.000 subsidie voor **een enkelvoudige maatregel**. Bijvoorbeeld, als je één of meer isolatiemaatregelen neemt aan je woning, zoals bodem-, vloer-, muur-, spouw- dakisolatie of HR++ glas. Deze subsidie is ook beschikbaar voor doe-het-zelf maatregelen.
2. Maximaal € 2.000 subsidie voor als je **samen met 3 of meer buren uit dezelfde of aangrenzende postcode 6 gebied** een maatregel neemt en dit ook kan onderbouwen met een gezamenlijk offerte van een bouwbedrijf. Dit wordt de collectieve subsidie genoemd.
3. Maximaal € 4.000 subsidie als je **van het aardgas af gaat**.

Op de subsidieverstrekking zijn o.a. de volgende voorwaarden van toepassing:

- Alleen isolatiemaatregelen worden gesubsidieerd. Het isolatiemateriaal moet tenminste aan de Streefwaarde voldoen.
- Ook voor doe-het-zelf kan subsidie worden aangevraagd.
- Er is geen isolatie op het bouwonderdeel aanwezig waarvoor de subsidie wordt aangevraagd, of de isolatie is oud en in slechte staat en moet vervangen worden naar de huidige streefwaarde.
- De subsidies kunnen gecombineerd worden met de landelijke subsidies (ISDE of SVVE) en de gemeentelijke duurzaam wonen lening of energie bespaarlening van Nationaal Warmtefonds.
- De subsidies mogen ook gebruikt worden voor koopwoningen die onderdeel zijn van een VvE.
- Ook monumenteneigenaren kunnen van de subsidie gebruik maken, als zij kunnen isoleren tot de streefwaarden In veel gevallen moeten zij wel een vergunning aanvragen voor de werkzaamheden.
- Bij het na-isoleren wordt de Wet Natuurbescherming in acht genomen.
- De collectieve subsidie kan ook gebruikt worden door particuliere verhuurders die meer dan 3 woningen tegelijk via één offerte willen verduurzamen.
- De regeling treedt in werking met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.
- De subsidies gelden niet voor de inwoners uit PAW de Meent. Deze mensen kunnen gebruik maken van de subsidieregeling voor PAW de Meent. Deze subsidie is hoger dan de subsidie voor de rest van Hilversum. Ook de inwoners die gebruik gemaakt hebben van de subsidie voor energiearmoede kunnen geen gebruik maken van bovengenoemde subsidies.

Maatregelen	2023	2024	2025	2026	Cumulatief
Subsidie 1 enkelvoudig	300	650	500	500	1.950
Subsidie 2 collectief	150	250	150	150	700
Subsidie 3 aardgasvrij	50	50	50	50	200
Totaal	**500**	**950**	**700**	**700**	**2.850**
Maatwerk adviezen	400	600	800	1.000	2.800

Volgens de Algemene Subsidie Verordening is het college bevoegd een subsidieregeling vast te stellen. De regeling zal voor de zomer aan het college ter besluitvorming worden aangeboden. Bij akkoord zal de regeling met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023 in werking treden.

Waarom differentiatie in de subsidies? Als eerste worden inwoners gestimuleerd om de eerste stap naar verduurzaming te zetten. Het motto is ‘alles wat je doet is goed’. Om die reden is een kleine bijdrage mogelijk op het moment dat er één maatregel genomen wordt. Met de tweede collectieve subsidie wordt het ‘buren vertellen buren’ gestimuleerd. Door in een straat gezamenlijk een offerte aan te vragen creëer je schaalbaarheid. Hoe groter het collectief hoe makkelijker en beter in te plannen het werk is voor de aannemer. Hiermee wordt de stap om de woning aardgasvrij ready te maken versneld. De laatste subsidie is een stimulans voor mensen die in één keer van aardgas af willen gaan.

Waarom deze bedragen? De makkelijkste en goedkoopste maatregel is spouwmuurisolatie. Vaak kost dit € 800 tot € 1.000. Handige doe-het-zelvers kunnen vaak voor € 600 al hun dak isoleren. Deze mensen worden gestimuleerd om ‘gratis’ of tegen een klein bedrag een eerste isolatiestap te zetten. Daarmee is een begin gemaakt en kan ervaren worden welk effect isoleren heeft op het comfort in huis en de portemonnee.

Het liefst hebben we dat mensen in een wat groter collectief zich organiseren. Zeker bij iets lastigere isolatie, zoals het isoleren van het dak aan de buitenzijde. De mensen die zich inzetten om collectief iets te organiseren met de hele straat worden extra tegemoetgekomen door ze € 1.000 extra te geven per woning op de maatregel. Het totaal komt dan op maximaal € 2.000 per woning. De verwachting is dat mensen voor € 1.000 bereid zijn om meer mensen in hun eigen straat aan te spreken en het de moeite vinden om gezamenlijk met de buren iets aan te pakken. Hiermee wordt een vliegwieleffect te gecreëerd.

Waarom € 4.000 voor van het aardgas af? Ten eerste wordt aan Hilversummers gevraagd om te isoleren en vervolgens aardgasvrij te worden. Van het aardgas af gaan is kostbaar. Een lucht-water warmtepomp kost gemiddeld tussen de € 8.000 en € 16.000. Een tegemoetkoming van € 4.000 dekt niet alle kosten, maar kan net dat ene duwtje zijn om de stap naar aardgasvrij toch te nemen. Binnen het NIP heeft de gemeente de beleidsvrijheid om per woning te differentiëren in bedragen, tot een maximum van € 4.100. Met een bedrag van € 4.000 voor aardgasvrij wordt hier onder gebleven. In de landelijke ISDE-regeling is voor warmtepompen gemiddeld een bedrag van € 2.500 voor subsidie beschikbaar.

Hilversums Energiegarantiefonds

Voor de mensen die onder het project energiearmoede vallen (inkomens tot 130% van het wettelijk sociaal minimum) wordt een Hilversums Energiegarantiefonds opgezet. Met het project energiearmoede, de subsidies en de begeleiding bij het verbouwen van de woning willen we Hilversummers de garantie geven dat zij qua maandlasten tenminste € 25 euro uitkomen dan voor het nemen van de maatregelen. Als zij niet € 25 lager uitkomen, dan leggen wij het verschil voor maximaal 5 jaar bij. Het bieden van deze zekerheid kan mensen met energiearmoede extra helpen om de stap naar verduurzaming van de woning te nemen.

4.2 Onderdeel 2: de programmalijnen

De programmalijnen beschrijven hoe de producten uit onderdeel 1 van het HIP bij de 6 specifieke doelgroepen brengen. Er zijn 6 programmalijnen:

1. Energiearmoede, de eerder op 12 december 2022 door het college vastgestelde aanpak;
2. Wijkaanpak, een gefaseerde rondgang door alle Hilversumse wijken met een passend aanbod voor de woningen in die wijk;
3. VvE's, de kleinere VvE's (tot 10 appartementen) worden verder ontzorgt;
4. Natuurlijk moment, bij verkoop van een huis gaan we samenwerking aan met alle makelaars;
5. Monumenten, in 2023 75 bouwfysische keuring beschikbaar stellen;
6. Particuliere Verhuur, verleiden tot het verduurzamen van de woningen door gekoppeld met de landelijke regelingen een "offer you can't refuse" aan te bieden.

De eerste drie programmalijnen, energiearmoede, de wijkaanpak en VvE's zijn al in volle gang. Echter, het HIP verrijkt deze programma's met extra maatregelen, zoals de subsidies. Onderdeel 4, een natuurlijk moment, is momenteel in ontwikkeling en kan nog in 2023 in uitvoer worden gebracht. De programmalijnen Monumenten en Particuliere Verhuur zullen in 2023 verdere uitgewerkt worden.

Dit hoofdstuk beschrijft per programmalijn kort welke acties er voor de specifieke doelgroep worden uitgevoerd en welke resultaten hiermee bereikt willen worden.

1. Energiearmoede

Op 1 juni 2022 is het project energiearmoede van start gegaan. In dit project kunnen huishoudens met een laag inkomen en een hoge energierekening, of een energetisch slechte woning gebruik maken van de energieklusser. De energieklusser komt meestal 2 keer langs. De eerste keer wordt met de bewoner naar de energierekening, het gedrag gekeken en wordt er opgenomen wat er in huis gedaan moet worden. Bij het tweede bezoek worden de producten die nodig zijn, zoals ledlampen, radiatorfolie, tochtstrippen etc. geïnstalleerd.

Huurders kunnen daarnaast een aantal extra producten krijgen, zoals warme sokken, radiatorventilatoren en eventueel isolerende gordijnen als er nog geen gordijnen hangen.

Woningeigenaren die tot 130% van het wettelijk sociaal minimum verdienen kunnen ook gebruik maken van de subsidie voor energie-armoede. Dit is een subsidie voor één isolatiemaatregel tot maximaal € 5.000 euro. Daarnaast kan de woningeigenaar gebruik maken van de bouwbegeleider, die de woningeigenaar helpt met het aanvragen van offertes, coördineren van het bouwbedrijf en aanvragen van de verschillende subsidies (gemeentelijke en de landelijke ISDE) en de energie bespaarlening van het nationaal Warmtefonds.

Tot slot wordt er in het HIP geld voor een Energiegarantiefonds voor deze doelgroep gereserveerd. Hierdoor kunnen Hilversummers met energiearmoede die het gehele traject met de bouwbegeleider hebben doorlopen en daadwerkelijk tenminste € 25 besparen op hun maandelijkse lasten. Is dit niet het geval, dan kunnen zij aanspraak maken op een bedrag uit het Energiegarantiefonds. De uitwerking hiervan volgt bij de besluitvorming over de nieuwe subsidieregeling welke aan het HIP verbonden is.

Het werven van deelnemers voor het project energiearmoede verloopt in twee fases. In de eerste fase zijn alle inwoners die in 2022 de € 1.300 energietoeslag hebben ontvangen aangeschreven met de vraag of zij mee willen doen aan dit project.

Daarnaast zijn de welzijnswerkers aan de slag gegaan om binnen hun bestaande netwerk en contacten deelnemers voor het project te werven. Zij hebben onder andere deelnemers geworven bij alle kerken, moskeeën, buurthuizen en schuldhulporganisaties.

Doel

Voor 2023 is het doel is dat 1.500 woningen zijn geholpen met het energieklussersproject. Dit houdt in dat 1.500 mensen bezoek hebben gehad van een energieklusser en dat er energiebesparende maatregelen in de woning zijn aangebracht.

In de subsidiepot voor woningeigenaren die aan de voorwaarden voldoen zit € 600.000. In eerste instantie is dit geld beschikbaar voor 2023. Hiermee kunnen er 200 woningeigenaren geholpen worden. Naar verwachting zijn er ongeveer 260 woningeigenaren in de doelgroep. Om alle 260 woningeigenaren met energiearmoede te kunnen helpen is nog een additioneel bedrag nodig van € 180.000. De verwachting is dat het Rijk in 2024 extra geld voor deze doelgroep beschikbaar gaat stellen.

Doelgroep na 130% van wettelijk sociaal minimum

Er is nog een groep bewoners die geen aanspraak maakt op de subsidieregeling energiearmoede, maar ook moeite hebben met de financiering van isolatiemaatregelen. Deze groep kan gebruik maken van de subsidieregelingen uit het Hilversums Isolatie Programma. Deze gewone regeling kan ook gecombineerd worden met de landelijke ISDE-regeling. Dit maakt ook voor deze doelgroep de energietransitie betaalbaarder. Een voorbeeld:
De investeringskosten voor 2 isolatiemaatregelen bedragen € 7.000. Ongeveer 30% wordt gesubsidieerd via de landelijke ISDE-subsidie. Dan blijft er € 4.900 over. Via de gemeente krijgt deze groep € 1.000 subsidie. Dan blijft er een bedrag van € 3.900 over. Dit bedrag kan geleend worden tegen 0% rente voor 15 jaar bij het Nationaal Warmtefonds (tot een verzamelinkomen van € 48.625 per jaar). Deze mensen dragen dan € 21,60 per maand aan de lening af. De besparing op de energierekening na 2 isolatiemaatregelen is vaak veel hoger dan wat de lening maandelijks kost.

De financiële ondersteuning aanvragen én de isolatiemaatregelen laten uitvoeren kan een hoop gedoe zijn. Daarom wordt er extra bouwbegeleiding voor de doelgroep die tussen de 130% en 290% van het wettelijk sociaal minimum verdiend beschikbaar gesteld. Deze bouwbegeleider staat klaar om zowel te ondersteunen als het gaat om isolatievragen, vragen over offertes en bedrijven en kan eventueel helpen bij het aanvragen van alle financiële regelingen.

2. Wijkaanpak

In 2022 is met de ketenpartners gestart om langs te gaan met een communicatiecampagne. Dit is de Hilversumse Wijkaanpak. Het doel van de wijkaanpak is:

1. Het op de hoogte brengen dat we in Hilversum kiezen voor een individuele aanpak
2. Dat mensen zelf op hun eigen tempo en tijd maatregelen kunnen nemen of van het aardgas af kunnen geen en
3. Het aanbieden van de middelen en maatregelen vanuit de gemeente om het verduurzamen van de woning te ondersteunen.

In elke wijk wordt met een enquête gestart om de behoeftes in de wijk te peilen. Met de resultaten van de enquête worden een aantal activiteiten georganiseerd die passen bij de behoeften van de wijk. Voorbeelden zijn webinars, bijeenkomsten, straatgesprekken met buren, collectieve inkoopacties op een bepaald thema, een mobiele showroom etc. Is er maal gestart in een wijk, blijven we daar aanwezig. Zo kunnen de mensen uit de eerste wijk het hele jaar door nog activiteiten blijven volgen.

Uit de participatie rondom de TVW blijkt dat bewoners behoefte hebben collectief de warmtetransitie op te pakken. Ze willen bijvoorbeeld graag samen met de hele straat isoleren of zonnepanelen leggen. Er werden vragen gesteld over manier waarop bewoners dat gezamenlijk konden organiseren. Het HIP voorziet hierin door in samenwerking met de energiecoöperaties straatgesprekken te organiseren voor inwoners die mee willen doen aan een gezamenlijk collectieve inkoopactie. De energiecoöperaties faciliteren de gesprekken en ondersteunen de bewoners bij de offertetrajecten en inkoopacties. Op deze manier wordt gelijk de collectieve subsidie gepromoot en stimuleren we 'buren helpen buren'.

Verder is doelstelling in de wijkaanpak om uiteindelijk in elke wijk 2 of 3 actieve energiecoaches te hebben die hun buren kunnen helpen. Er worden door de energie coöperaties via de brief over de wijkaanpak energiecoaches geworven. Dit gebeurt ook via de al bestaande structuren in de wijk. Denk aan adverteren via wijkverenigingen, buurtwinkels en bijvoorbeeld door folders neer te leggen bij de kappers.

Daarnaast kunnen bewoners uit de wijkaanpak natuurlijk gebruik maken van de verschillende adviestrajecten, afhankelijk van hoever zij zijn met hun woning en of zij in één keer van het aardgas af willen of niet. Zijn ze nog in de oriënterende fase dan doen ze eerst de online vragenlijst op het duurzaam bouwloket of vragen zij een energiecoachgesprek aan. Willen ze een maatwerkadvies om mee naar bouwbedrijven te gaan? Dan kunnen ze deze ook aanvragen. Weten ze al dat ze direct van het aardgas af willen en willen zij gelijk een offerte? Dan komt het Energiedienstenbedrijf langs.

Doel

- Alle koopwoningen gedurende de looptijd van de wijkaanpak (2027) te informeren over het aanbod van de gemeente met betrekking tot voldoende isolatie om het einddoel van aardgasvrije gebouwde omgeving te kunnen gaan bereiken;
- In elke wijk 2 tot 3 actieve energiecoaches te hebben;
- Tenminste 5% van de wijk neemt een isolatiemaatregel en vraagt hiervoor een subsidie aan, dit kan zowel collectief als enkelvoudig zijn. Het gaat in totaal om 300 subsidies uit te geven via de wijkaanpak in 2023.

3. Natuurlijk moment

Jaarlijks worden er in Hilversum tussen de 1.200 en 1.300 woningen verkocht. Een verhuizing is vaak een natuurlijk moment om een huis te verbouwen en aan te passen naar de smaak van de bewoner. Bij oplevering is de woning meestal leeg, wat het makkelijker maakt om een grote verbouwing aan te gaan. Dit maakt het ook een natuurlijk moment en dus een kans om gelijk te verduurzamen. In het HIP willen wij makelaars aanbieden om bij de verkoop van een woning gelijk een offerte voor verduurzaming van het EDB. De offerte bevat een maatwerkadvies, prijsopgave en een financieringsvoorstel. Ook zit er een folder bij over de financieringsinstrumenten van de gemeente. Zo weet een eventuele koper gelijk waar hij of zij aan toe is. De koper die een isolatiemaatregel uitvoert of van het aardgas af gaat, kan uiteraard ook gebruik maken van één van de subsidies zoals de enkelvoudige of voor aardgasvrij.

Doel

In totaal zouden ongeveer 800 - 850 woningen in Hilversum per jaar hier gebruik van kunnen maken. In 2023 werken we deze 'makelaarsaanpak' verder uit en zorgen ervoor dat alle makelaars aangehaakt raken bij dit project. We willen starten met het aanbieden van ongeveer 300 – 350 offerteadviezen bij koopwoningen. Begin 2024 evalueren we de resultaten van deze aanpak, zodat we het aanbod kunnen bijsturen. We willen leren bij welke woningtypen en type kopers dit aanbod neerleggen het meeste resultaat oplevert, waardoor we de offertetrajecten gerichter kunnen aanbieden.

4. VvE's

Van de 1200 woningen die jaarlijks verkocht worden, bevindt ongeveer één derde in een VvE. Deze woningen kunnen vaak niet zelfstandig een isolatiemaatregel nemen of te verduurzamen, maar moeten dat gelijk met alle andere woningen in de VvE doen. Kenmerkend voor VvE's is dat het besluitvormingstraject vaak lang duurt. Daarnaast zijn de investeringen vaak hoog. In Hilversum biedt het Energie Diensten Bedrijf heeft een begeleidingstraject om VvE's te verduurzamen. Momenteel worden 12 VvE's in Hilversum begeleid. Sommige zijn al bijna in de fase om akkoord te geven, anderen zijn nog aan het begin van het traject.

Tegelijkertijd hebben we ook appartementencomplexen met gespikkeld bezit. Voor woningbouwcorporaties is het lastig deze woningen te verduurzamen, omdat zij ook te maken hebben met een VvE en de besluitvormingstrajecten van de VvE.

Om beiden trajecten een boost te geven, kunnen complexen met tenminste één koopwoning ook gebruik maken van de collectieve subsidie van € 2.000 of de aardgasvrij subsidie van € 4.000 per koopwoning. De subsidies kunnen gecombineerd worden met de landelijke regelingen voor VvE's zoals de SVVE. Voorwaarde is dat na de renovatie het gebouw label A of B heeft, of totaal aardgasvrij is en dat er momenteel isolatie ontbreekt op 2 of meer bouwdelen.

Doel

In de VvE aanpak zullen we deze subsidies actief promoten en aanbieden bij het Energie Diensten Bedrijf en de woningbouwcorporaties om hun propositie aan VVE besturen te versterken. We beginnen bij de gemengde complexen die in de slechtste staat zijn. Hierbij maken we gebruik van de gegevens die bekend zijn bij de woningbouwcorporaties zelf. Aangezien de besluitvorming van VvE's traag is, verwachten we in 2023 nog weinig resultaat, op ongeveer 50 woningen na al in de besluitvormingsfase zitten. Voor 2024 is de doelstelling om 100 meergezinswoningen met deze aanvullende subsidie te verduurzamen.

5. Monumenten

Hilversum heeft meer dan 1.000 monumenten, waarvan 217 rijksmonumenten en 839 gemeentelijke monumenten. Eén monumentnummer kan meerdere woningen bevatten, bijvoorbeeld een appartementencomplex. Hierdoor is het aantal monumentale woningen hoger dan het aantal monumenten. Het totaal aantal monumentale adressen ligt rond de 5.000.

Hoewel het beeld bestaat dat het niet mogelijk is monumenten vergaand te verduurzamen, is niets minder waar. Inmiddels hebben de woningbouwcorporaties al bijna 1.300 monumentale woningen in Hilversum verduurzaamd. Er zijn ook al monumenten door particulieren verduurzaamd, maar hoeveel dat zijn is lastig te monitoren. Monumentale panden verduurzamen is dus weldegelijk mogelijk. Wel is het voor monumenten vaak complexer en kostbaarder om te verduurzamen. Er moet rekening gehouden moet worden met de monumentale waarden en er is vaak meer onderzoek en advies nodig. Daarnaast is in de meeste gevallen een vergunning nodig. Dit geeft een woningeigenaar extra kosten.

In 2023 zijn we een onderzoek gestart naar het verduurzamen van monumenten en het versimpelen van het beleid op de verduurzaming van monumenten. Het doel is om het verduurzamen van monumenten makkelijker te maken, zonder afbreuk te doen aan het karakter van het monument. Hiervoor is een duidelijke richtlijn nodig over wat wel en niet kan. In de zomer van 2023 komt de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) met een advies over het verduurzamen van monumenten. Dit advies zullen we vergelijken met onze eigen (nieuwe) richtlijn. Met motie M22/70 roept de gemeenteraad het college op dit landelijk afwegingskader zo spoedig mogelijk van een reactie te voorzien en al dan niet over te nemen.

Daarnaast kijken we naar het proces dat monumenteneigenaren moeten doorlopen om te verduurzamen. We onderzoeken waar en hoe we monumenteneigenaren extra ondersteuning in kunnen bieden. Dit jaar gaan we vooral met monumenteneigenaren in gesprek om hun behoefte in kaart te brengen. De extra ondersteuning kan zowel vorm krijgen in een financiële tegemoetkoming, als in (extra) maatwerkondersteuning in het verduurzamingstraject. Hiervoor reserveren we in 2023 alvast € 75.000.

Doel

- In 2023 gaan we in gesprek met monumenteneigenaren om hun behoefte in kaart te brengen
- We stellen helder beleid op met duidelijke richtlijnen voor het verduurzamen van monumenten
- We ontwikkelen ondersteuningsmogelijkheden voor monumenteneigenaren om te verduurzamen

6. Particuliere Verhuur

Tot slot is er nog de programmalijn particuliere verhuur. Als Hilversum zien we wel dat dit een groep woningen is die in de energietransitie aandacht verdient, omdat de woningen soms in slechte staat zijn. We schatten in dat er ongeveer 7.000 woningen in Hilversum verhuurd worden met een label C of slechter. Daarnaast hebben hiervan ongeveer tussen de 600 en 700 huurders te maken met energiearmoede. In beginsel helpen we deze bewoners in het energiearmoede project.

In 2023 en 2024 zullen we proberen de particuliere verhuurders te verleiden om de woningen in hun bezit te verduurzamen. We schrijven hen aan om hen te attenderen op de mogelijkheden voor subsidie zoals de Subsidieregeling Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen (SVOH) van RVO van maximaal € 6.000 per woning en de gemeentelijke subsidie van maximaal € 2.000 uit de collectieve subsidie. Een particuliere verhuurder kan een woning dus voor € 8.000 verduurzamen. Dit zijn al snel 2 tot 3 isolatiemaatregelen per woning.

Aan deze aanpak zit het risico aan dat als een particuliere verhuurder de woning verduurzaamt en dit volledig uit subsidies bekostigd, alsnog een huurverhoging wordt doorgevoerd. Dit zou een onwenselijke bijkomstigheid zijn, omdat we juist de maandlasten van de huurders omlaag willen brengen en niet via een andere weg weer willen verhogen. We onderzoeken of we in de subsidieregeling hier voorwaarden over op kunnen nemen. Ook gaan we in gesprek met Vastgoedbelang, een organisatie die belangen behartigd van particuliere verhuurders en in gezamenlijkheid richtlijnen kan opstellen voor hun achterban.

Er zijn nog geen wettelijke middelen om verhuurders te dwingen hun vastgoed te verduurzamen. Het is aan de rijksoverheid om deze wettelijke pressiemiddelen te ontwikkelen. Er zijn ook nog weinig voorbeelden en ideeën uit andere gemeenten om acties te richten op particuliere verhuurders. De gemeente Amsterdam ondersteunt wel de stichting! Woon. Deze stichting staat huurders bij om privaatrechtelijk te procederen tegen hun verhuurder, als de woning in een energetisch zeer slechte staat is. De gemeente staat hierbij garant voor de proceskosten. Hoewel dit effectief kan zien, ziet de gemeente Hilversum vooralsnog meer in het verleiden met een wortel dan slaan met een stok methode. Mocht de aanpak van de rijksoverheid in samenwerking met de sector niet leiden tot een succesvolle aanpak dan zullen we als gemeente onderzoeken of een dergelijke constructie als in Amsterdam ook een toepassing kan zijn voor Hilversum. Dit zou dan in 2025 plaats kunnen vinden.

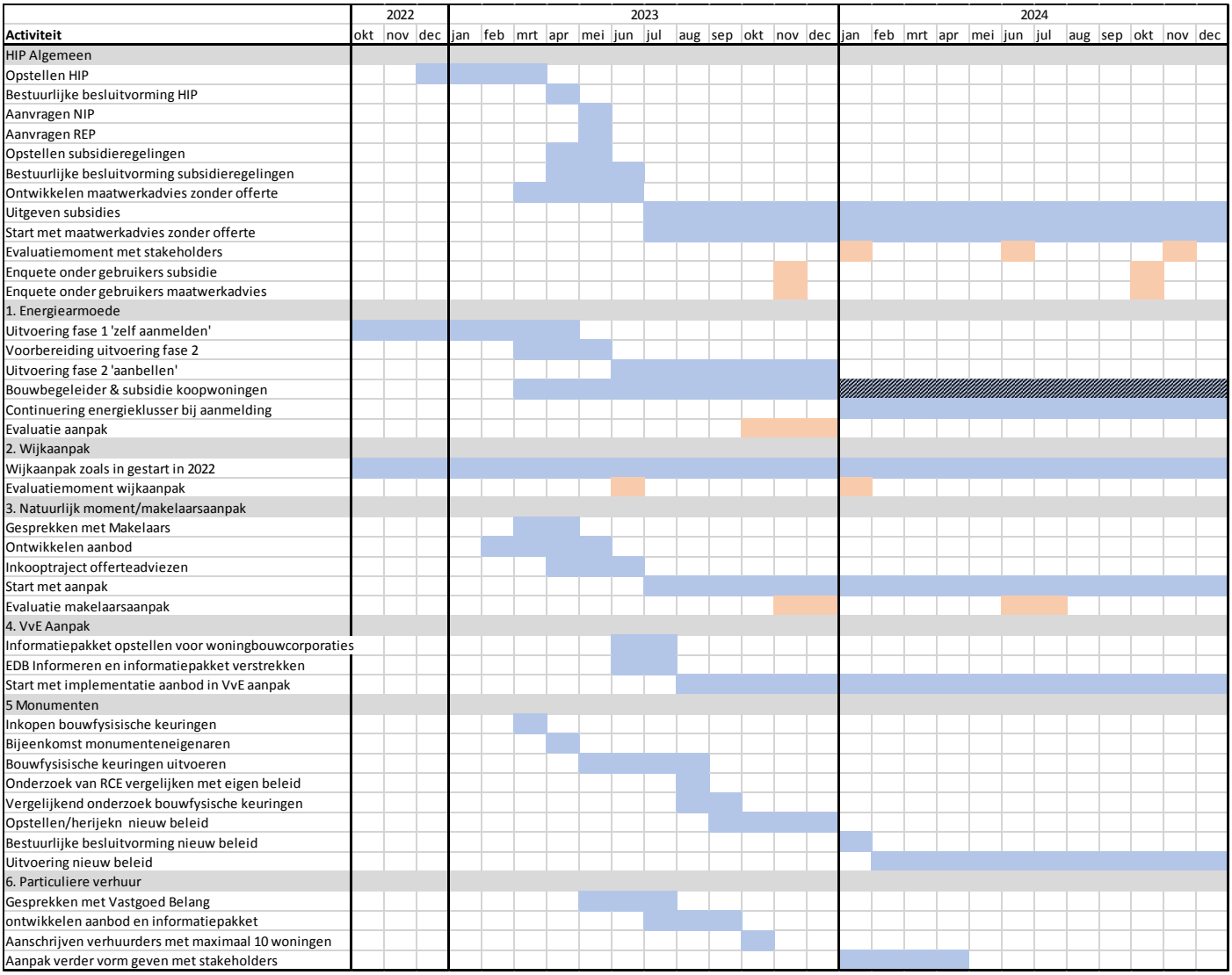
Doel

- Mogelijk maken dat verhuurders een subsidie kunnen krijgen voor het verduurzamen van huurwoningen;
- Eerste verhuurders aanschrijven;
- Met vastgoedbelang een plan maken om de woningvoorraad van particuliere verhuurders te verbeteren.

5. Planning & Organisatie

Planning

Besluitvorming van het HIP vindt plaats in april. Vaststelling van het plan is nodig om de NIP en REP aan te vragen wat in mei ingepland is. De uitvoering van het plan start per 1 juli 2023. De subsidieregelingen gaan in met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023. De planning voor ziet er als volgt uit:

Organisatie

Interne organisatie

Binnen het team energietransitie zijn meerdere adviseurs aan het werk om het HIP uit te voeren. Zowel de verschillende maatregelen uit onderdeel 1 als een aantal verschillende programmalijnen vergen veel inzet. In de volgende tabel is weergegeven welke inzet gepleegd wordt op verschillende onderdelen uit het HIP. De tabel is niet specifiek voor één jaar, maar geldt voor alle jaren dat het HIP wordt uitgevoerd, dus van 2023 tot en met 2026. In de loop van 2023 wordt de personele bezetting van het team Energie uitgebreid met een extra subsidiemedewerker en een adviseur voor uitvoeringslijn 3 t/m 6 makelaars, Vve, monumenten, particuliere verhuur.

Interne stakeholders

Intern zijn een aantal teams en collega's nodig om een bijdrage te leveren aan HIP. Er is een samenwerking met de volgende teams:

- Team Wonen
- Team Cultureel Erfgoed
- Team AVG
- Team juristen en financieel controllers
- Het sociaal domein (beleid en uitvoering)
- Team communicatie

Externe Stakeholders

Het Hoe wordt niet alleen door de gemeente uitgevoerd maar samen met de partners in de stad. Bij de uitvoering van het HIP zijn de volgende partijen betrokken:

- De ideeën en maatregelen uit het HIP zijn in gesprekken bij de ketenpartners getoetst, zoals het Energiedienstenbedrijf, Het energieloket en de energie coöperaties en worden in 2023 omgezet in definitieve inzet in diensten en/of opdrachten.
- De woningbouwcorporaties zullen op de hoogte worden gebracht van de subsidies die beschikbaar komen voor de koopwoningen in gemengde VvE's. Indien gewenst kunnen er nog andere tools aangereikt worden om gespikkeld bezit te verduurzamen. Denk aan een voorlichtingsactie in samenwerking met de energie coöperaties.
- De makelaars in Hilversum zijn een belangrijke doelgroep. Informeel is getoetst of zij het idee zien zitten. Het praktisch uitwerken van de makelaarsaanpak, ofwel 'natuurlijk moment' gaat het komende jaar plaats vinden.
- Voor de aanpak energiearmoede is al contact en samenwerking met een verzameling aan maatschappelijke organisaties, welzijnswerkers, buurthuizen, schuldhulpverleners etc.
- Voor de aanpak particuliere verhuurders wordt een samenwerking aangaan met Vastgoedbelang.
- Om meer in de haarvaten van de samenleving door te dringen zullen ambassadeurs in de wijken geworven moeten worden en dienen er flyers neergelegd moeten worden bij o.a. sportclubs, kappers en buurtwinkels.

6. Begroting

Budget HIP

In de onderstaande is het budget voor het HIP in per jaar opgenomen. In 2023 wordt er vanaf 1 juli gestart. Om meer woningeigenaren te ondersteunen bij het isoleren van hun woning, heeft het rijk via het Nationaal Isolatie Programma (NIP), middels de uitvoeringsregeling voor 2023 en 2024 middelen ter beschikking gesteld aan gemeenten. Vanuit de op de rijksbegroting gereserveerde middelen (€ 825 mln.) voor de jaren 2025 tot en met 2030 kan Hilversum jaarlijks, op basis van de huidige verdeelsleutel, in die jaren rekenen op € 650.000 per jaar.

2023				Dekking uit			
Maatregel	**Prijs per eenheid**	**Stuks**	**Totaal kosten**	**NIP**	**REP**	**Uitvoe-rings-middelen Klimaat-akkoord**	**Programma Energie-transitie (gemeente begroting)**
Subsidie 1 enkelvoudig	€ 1.000	300	€ 300.000	€ 125.000			€ 175.000
Subsidie 2 collectief	€ 2.000	150	€ 300.000	€ 125.000			€ 175.000
Subsidie 3 aardgasvrij	€ 4.000	50	€ 200.000	€ 30.000			€ 170.000
Maatwerkadvies zonder offerte	€ 80.000	1	€ 53.000			€ 53.000	
Offertetraject in 1x aardgasvrij mét financieringsopties	€ 350	400	€ 140.000		€ 75.472	€ 64.528	
Monument bouwfysisch advies	€ 1.500	50	€ 75.000			€ 75.000	
Uitvoeringskosten voor uitgeven subsidies en bijhouden rapportages advies	€ 60.000	1	€ 60.000			€ 60.000	
Isolatie garantie fonds	€ 20.000	1	€ 20.000				€ 20.000
Coördinatie collectieve aanpak	€ 36.000	1	€ 36.000			€ 36.000	
Totaal			**€ 1.184.000**	**€ 280.000**	**€ 75.472**	**€ 288.528**	**€ 540.000**

2024				Dekking uit			
Maatregel	**Prijs per eenheid**	**Stuks**	**Totaal kosten**	**NIP**	**REP**	**Uitvoe-rings-middelen Klimaat-akkoord**	**Programma Energie-transitie (gemeente begroting)**
Subsidie 1 enkelvoudig	€ 1.000	650	€ 650.000	€ 400.000			€ 250.000
Subsidie 2 collectief	€ 2.000	250	€ 500.000	€ 438.000			€ 62.000
Subsidie 3 aardgasvrij	€ 4.000	50	€ 200.000	€ 160.000			€ 40.000
Maatwerkadvies zonder offerte	€ 80.000	2	€ 160.000			€ 160.000	
Maatwerkadvies offerte in 1x aardgasvrij mét financieringsopties	€ 350	600	€ 210.000		€ 75.472	€ 134.528	
Bijdrage monumenten regeling	p.m.	1	p.m.				p.m.
Uitvoeringskosten voor uitgeven subsidies en bijhouden rapportages advies	€ 60.000	1,5	€ 90.000			€ 90.000	
Isolatie garantie fonds	€ 30.000	1	€ 30.000				€ 30.000
Coördinatie collectieve aanpak	€ 40.000	1	€ 40.000			€ 40.000	
Totaal			**€ 1.880.000**	**€ 998.000**	**€ 75.472**	**€ 424.528**	**€ 382.000**

2025				Dekking uit			
Maatregel	**Prijs per eenheid**	**Stuks**	**Totaal kosten**	**NIP (*)**	**REP**	**Uitvoe-rings-middelen Klimaat-akkoord**	**Programma Energie-transitie (gemeente begroting)**
Subsidie 1 enkelvoudig	€ 1.000	500	€ 500.000	€ 450.000			€ 50.000
Subsidie 2 collectief	€ 2.000	150	€ 300.000	€ 200.000			€ 100.000
Subsidie 3 aardgasvrij	€ 4.000	50	€ 200.000				€ 200.000
Maatwerkadvies offerte in 1x aardgasvrij mét financieringsopties	€ 350	800	€ 280.000		€ 75.472	€ 204.528	
Bijdrage monumenten regeling	p.m.	1	p.m.				p.m.
Uitvoeringskosten voor uitgeven subsidies en bijhouden rapportages advies	€ 60.000	1,5	€ 90.000			€ 90.000	
Technisch bouwadviseur	€ 80.000	2	€ 160.000			€ 160.000	
Isolatie garantie fonds	€ 40.000	1	€ 40.000				€ 40.000
Coördinatie collectieve aanpak	€ 40.000	1	€ 40.000			€ 40.000	
Totaal			**€ 1.610.000**	**€ 650.000**	**€ 75.472**	**€ 494.528**	**€ 390.000**

2026				Dekking uit			
Maatregel	**Prijs per eenheid**	**Stuks**	**Totaal kosten**	**NIP (*)**	**REP**	**Uitvoe-rings-middelen Klimaat-akkoord**	**Programma Energie-transitie (gemeente begroting)**
Subsidie 1 enkelvoudig	€ 1.000	500	€ 500.000	€ 500.000			
Subsidie 2 collectief	€ 2.000	150	€ 300.000	€ 150.000			€ 150.000
Subsidie 3 aardgasvrij	€ 4.000	50	€ 200.000				€ 200.000
Maatwerkadvies offerte mét financieringsopties	€ 350	1.000	€ 350.000		€ 75.472	€ 274.528	
Bijdrage monumenten regeling	p.m.	1	p.m.				p.m.
Uitvoeringskosten voor uitgeven subsidies en bijhouden rapportages advies	€ 60.000	1,5	€ 90.000			€ 90.000	
Technisch bouwadviseur	€ 80.000	2	€ 160.000			€ 160.000	
Isolatie garantie fonds	€ 50.000	1	€ 50.000				€ 50.000
Coördinatie collectieve aanpak	€ 40.000	1	€ 40.000			€ 40.000	
Totaal			**€ 1.690.000**	**€ 650.000**	**€ 75.472**	**€ 564.528**	**€ 400.000**

7. Risicobeheersing

Risico	Kans	Mitigerende maatregel
De doelen zijn ambitieus. Het is een risico dat we de doelstellingen niet halen.	50%	• Volgens het NIP moeten we 624 huishoudens helpen in 2023, we hebben tot 2026 de tijd deze woningen te helpen met isoleren. • We schatten in dat veel mensen wel gebruik willen maken van de isolatiesubsidies. In andere gemeenten is te zien dat deze potten vaak snel leeg zijn. Het zijn dus 'gemakkelijke maatregelen' om te promoten. • We zetten veel capaciteit in om de doelstellingen te behalen. Echter, onze eigen doelstellingen (1.400 huishoudens per jaar) is zeer hoog. • Voor het NIP kunnen we in zwaarwegende gevallen uitstel vragen voor de te bereiken doelen.
We bereiken met de aanpak in het HIP veelal 'usual suspects'	50%	In de wijkaanpak hebben we tot nu toe gezien dat we vooral de mensen bereiken die al bezig zijn met verduurzaming. Met het hip gaan we dit ondervangen door: • Te starten met een enquête en Verschillende activiteiten te organiseren passend bij de doelgroep. • Breed te communiceren en meer 'in de haarvaten' van de samenleving te opereren. • Aantrekkelijke subsidies beschikbaar te stellen. • In te zetten op 'buren vertellen buren' door energiecoaches per wijk te werven en collectieve subsidies beschikbaar te stellen. • Meer de samenleving 'in' te gaan; dus bijvoorbeeld in de energiearmoede aanpak aan te bellen bij de doelgroep in plaats van wachten tot de doelgroep zichzelf aanmeldt.
Misbruik van regelingen (bij energiearmoede & de subsidies)	5%	Misbruik dat het niet de doelgroep bereikt: • We geven de bouwbegeleiders en adviseurs goede instructies om op te letten dat de middelen terecht komen bij de doelgroep. • We vragen om foto's voor bewijsvoering. • Incidenteel en aselect kunnen we binnen een jaar komen. controleren of de subsidie is gebruikt waarvoor hij bedoeld is. Als we iets te veel betalen bij doe-het-zelf: • We controleren de bonnen van de bouwmarkt en aankoopdatum. • We vragen om foto's. • Maximaal 1 aanvraag per huishouden. • Incidenteel en aselect kunnen we binnen een jaar komen controleren of de subsidie is gebruikt waarvoor hij bedoeld is. Als er goederen op de bon staan die niet onder de regeling vallen en wij over het hoofd zien: • De subsidie wordt door 2 mensen gecontroleerd. • Het zal niet veel voorkomen en om kleine bedragen gaan.

Risico	Kans	Mitigerende maatregel
Onzekerheid over de beschikbare middelen in de toekomst	10%	• Tot 2030 staan er middelen in de rijksbegroting. Het risico dat er te weinig middelen zijn is gering. • Er is grote zekerheid over de op rijksniveau beschikbare middelen. Dit mitigeren door jaarlijks het plan en de doelstellingen te updaten, passend bij de beschikbare middelen.
Vertraging door Europese wetgeving over aanbestedingen	25%	• We willen graag samenwerken met het EDB, aangezien dit door de regio is opgericht om inwoners te ondersteunen bij het verduurzamen en totaalaanbiedingen te ontwikkelen. Ook werken we graag lokaal samen met de al bestaande energie coöperaties. • Producten inkopen moet via Europese aanbestedingsregels. • We werken met inkoopbeleid uit waardoor we binnen de Europese regels gemakkelijker diensten kunnen inkopen van het EDB.
Bij ‘gewoon aan de slag’ overtreden we de wet natuurbescherming en lopen kans op boetes.	50%	• We communiceren naar bewoners dat zij rekening dienen te houden met beschermde diersoorten. • Met de provincie wordt gewerkt aan een plan om versneld natuur inclusief te isoleren. • Als we niet binnen 3 jaar aan de slag kunnen, kunnen we om uitstel vragen voor het uitgeven van de Rijksmiddelen.

8. Monitoring

Doordat het maatregelenpakket voornamelijk bestaat uit het uitgeven van subsidies en het uitvoeren van offerte- en adviestrajecten, kan de voortgang eenvoudig gerapporteerd worden. De volgende data worden bijgehouden:

Maatregel	Subsidie 1: enkel-voudig	Subsidie 2: collectief	Subsidie 3: aardgasvrij	Offerte traject	Maatwerk advies	Collectieve begelei-ding
Aantal aanvragen	●	●	●	●	●	●
Aantal afwijzingen	●	●	●	●		
Aantal toewijzingen	●	●	●			
Hoogte toegekende bedrag	●	●	●			
Adres	●	●	●	●	●	●
WOZ- waarde in jaar van aanvraag						
Aantal woningen		●		●	●	●
Aantal VvE's		●	●	●		
Geregistreerd energielabel	●	●	●	●	●	
Al geïsoleerde bouwdelen	●	●	●	●	●	●
Nog niet geïsoleerde bouwdelen	●	●	●	●	●	●
Doe-het-zelf of bouwbedrijf	●				●	
Genomen isolatie maatregelen	●	●	●		Indien van toepassing	●
Opvolging				●	●	●

Naast het daadwerkelijk weergeven van de behaalde aantallen, zullen er ook nog verdiepende analyses plaats vinden. Voorbeelden kunnen zijn; in welke wijk(aanpak) zijn de meeste aanvragen gedaan? Deze informatie kan vergeleken worden met de kenmerken van deze wijk en vergeleken worden met onze communicatiestijl. Zo wordt er geleerd wat voor welke wijken werkt en wat minder goed werkt.

Mocht een bepaalde activiteit of maatregel niet aanslaan of weinig gebruikt worden, dan zal de activiteit aangepast of vervallen uit het programma. Elk jaar wordt er in het dashboard energietransitie gerapporteerd op de voortgang van het HIP en de indicatoren. De resultaten zullen in overzichtelijke tabellen en figuren worden weergegeven.

Hilversum
Mediastad